

a 329/2022. (XI. 24.) Kt. határozat melléklete

Pécel Város Önkormányzata
szolgáltatástervezési koncepciójának felülvizsgálata

2022.

I. BEVEZETÉS

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 92. § (3) bekezdése alapján a legalább 2000 lakosú települési önkormányzatnak szociális szolgáltatástervezési koncepciót (a továbbiakban: koncepció) kell készítenie. A koncepció tartalmát az önkormányzatnak a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet (a továbbiakban: SzCsM rendelet) 111/A. § (5) bekezdése értelmében két évente kell felülvizsgálnia és aktualizálnia.

A szolgáltatástervezési koncepciót az önkormányzatnak az elfogadást megelőzően véleményeztetnie kell az intézményvezetőkkel és a nemzetiségi önkormányzattal.

Pécel Város Szociális Szolgáltatástervezési Koncepcióját Pécel Város Önkormányzat Képviselő-testülete az 533/2004. (XII. 18.) számú Képviselő-testületi határozatával fogadta el. A 2004. évben elfogadott koncepció a jogszabályi előírásoknak megfelelően készült, a helyi adottságokra, igényekre és lehetőségekre épülve, figyelembe vette az akkori jogszabályi környezetnek megfelelő kötelezően ellátandó feladatokat.

A koncepciót ezt követően 2006-ban, 2009-ben, 2014-ben, 2016-ban és 2018-ban, majd 2020-ban is felülvizsgálatra került. A 2022. évi felülvizsgálat során a koncepció új adatokkal, valamint a 2020-tól 2022. évig eltelt időszak eredményeivel is kiegészítésre került.

A koncepciónak az SzCsM rendelet 111/A. § (1) bekezdése szerint tartalmaznia kell:

- a) a lakosságszám alakulását, a korösszetételt, a szolgáltatások iránti igényeket,
- b) az ellátási kötelezettség teljesítésének helyzetét, az ütemtervet a szolgáltatások biztosításáról,
- c) a szolgáltatások működtetési, finanszírozási, fejlesztési feladatait, az esetleges együttműködés kereteit,
- d) az egyes ellátotti csoportok, így az idősek, fogyatékos személyek, hajléktalan személyek, pszichiai betegek, szenvedélybetegek sajátosságaihoz kapcsolódóan a speciális ellátási formák, szolgáltatások biztosításának szükségességét.

A koncepció felülvizsgálatának célja:

- a) hogy a város lakosai számára elérhetőek legyenek a szociális biztonságot garantáló ellátási formák;
- b) meghatározni, aktualizálni azokat az alapelveket, irányokat, célokat, amelyeket a település a szociális szolgáltatások biztosítása során a jövőben követni szeretne;
- c) a döntéshozók részére átfogó képet adni a város szociális sajátosságairól, szükségletekről, a jelenlegi intézményrendszeréről, valamint a település ellátási kötelezettségéről.

A koncepció felülvizsgálatának feladata:

- a) a helyzetelemzésből következően világítson rá az újonnan felmerülő szükségletekre;
- b) segítse elő az egységes szociális szolgáltató politika kialakítását;
- c) információkat nyújtson a fejlesztéseket megalapozó tervdokumentumok készítőinek.

II. HELYZETKÉP

1. Pécel város demográfiai mutatóinak alakulása

Pécelt 1996-ban nyilvánították várossá. Ezt követően a település dinamikus fejlődésnek indult, az 1970-ben nyilvántartott 10.000 fős lakosságszám 2009-re már meghaladta a 15.000 főt. Az elmúlt néhány évben a lakosságszám növekedésének üteme valamelyest lassulást mutat, mely a 2008-tól induló általános gazdasági válságnak és ezzel az építkezések jelentős visszaesésének tulajdonítható. 2015-től tapasztalható az építkezések lassú beindulása, ezzel összefüggésben a következő években a lakosságszám lassú növekedésnek indulása figyelhető meg.

Pécel, 2013. január 1. óta közigazgatásilag a Gödöllői járáshoz tartozik, jelenleg a járás harmadik legnépesebb települése.

A város területe 43,63 km², a külterület nagysága 553 hektár. Jelentős számú lakosság (mintegy 400 fő) él a külterületi részekben is, mely kihívást jelent az egészségügyi és szociális, valamint a gyermekekkel foglalkozó intézményrendszernek is.

Pécel viszonylatában két olyan településrész található, amely szegregátumnak tekinthető (Határ út, Újtelep), mivel az itt élő aktív korú népességben belül az alacsony státuszúak - akik legfeljebb az általános iskola 8. osztályát végezték el és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkeznek - aránya mindkét mutató tekintetében, meghaladja az 50 %-ot. Az itt lévő lakások jellemzően alacsony komfortfokozatúak, illetve komfort nélküliek. Az Újtelep jóval kedvezőtlenebb helyzetben van, mint a Határ utcai szegregátum. Az egészségre károsító problémák leginkább a porták rendezetlenségéből, az azokon esetlegesen felhalmozódó hulladék kapcsán keletkeznek. Nemcsak az ingatlanok rossz állapota jelent problémát az itt élő családok számára, hanem az is, hogy a gyarapodó családok „kinövik” otthonaikat, és nem egy esetben alig néhány négyzetméteren több generáció is együttélésre kényszerül.

A település a Gödöllői Rendőrkapitányság illetékességi területén található. A közbiztonság javításához, a bűncselekmények számának csökkentéséhez a rendőrségen kívül a polgárőrség és a Péceli Polgármesteri Hivatal Igazgatási Irodája Rendészeti Csoportjának (a továbbiakban: Rendészeti Csoport) közterület-felügyelői is hozzájárulnak. A település rendjének fenntartását a Rendészeti Csoporthoz tartozó mezőőr is segíti. A rendészeti szervek folyamatos ellenőrzéseket tartanak a bel- és külterületen, de hozzájárulnak a nagyobb települési rendezvények biztosításához is.

A településen az egészségügyi alapellátás körébe tartozó háziiorvosi, házi gyermekorvosi, fogorvosi, védőnői, iskola-egészségügyi és ügyeleti szolgálat színvonalának biztosítása kiemelt fontosságú.

Jelenleg Pécelen

- 5 felnőtt háziiorvosi körzet (nyertes egészségügyi fejlesztéssel kapcsolatos projekttel összefüggésben folyamatban van a 6. felnőtt háziiorvosi körzet kialakítása, az ehhez tartozó házi orvos pályáztatása),
- 2 házi gyermekorvosi körzet,
- 2 fogorvosi körzet,
- 1 gyermekfogorvosi körzet,
- 7 területi védőnői körzet,
- 2 iskolai védőnői körzet és
- önálló ügyeleti szolgálat működik.

Az elmúlt években sok esetben csak helyettesítéssel valósult meg több védőnői körzet feladatellátása (gyes/gyed, nyugdíjazások miatt). Sajnálatosan gyakoriak a személyi változások. Jelenleg egy tartós helyettesítéssel ellátott és egy betöltetlen körzet van, melynek helyettesítése megoldott. A település lakosságszámának növekedésére figyelemmel indokolt lenne egy új (3.) házi gyermekorvosi körzet és egy új (8.) területi védőnői körzet kialakítása is, azonban országosan jellemző, hogy a szükségesnél lényegesen kevesebb praktizáló háziorvos és védőnő szakember áll rendelkezésre.

2018 tavaszán a 2119 Pécel, Pesti út 6. szám alatt található Dr. Varga László Egészségház korszerűsítése megtörtént, az épület új nyílászárókat, valamint szigetelést kapott.

A 2119 Pécel, Petőfi utca 1. szám alatt átadásra került, elkészült a város új orvosi rendelője, mely az előzetes tervek szerint az ügyeletnek, egy új háziorvosi és egy új területi védőnői körzetnek ad majd otthont, minden eddiginél korszerűbb keretek között.

2. Általánosan levonható következtetések a demográfiai adatok tükrében

A város népességének korcsoportos megoszlása (fő):

Kor-csoport	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
0-14	2.634	2.656	2.685	2.651	2.756	2.797	2.814	2.884	2.759
15-18:	777	781	761	730	700	654	640	654	693
19-60:	9.046	9.114	9.124	9.137	9.307	9.335	9.382	9.549	9.533
61-70:	1.510	1.543	1.681	1.619	1.671	1.730	1.773	1.777	1.799
71-80:	814	840	869	902	927	965	963	991	1.098
81-től:	416	427	411	457	427	431	433	456	509
össz.	15.197	15.361	15.531	15.496	15.778	15.912	16.005	16.311	16.395

Kor-csoport	2019.	2020.	2021.	2022
0-14	3.005	3.070	3.222	3.221
15-18:	719	765	770	626
19-60:	9.721	9.735	10.030	10.434
61-70:	1.739	1.688	1.616	1.492
71-80:	1.099	1.145	1.184	1.141
81-től:	449	451	444	475
összesen	16.732	16.854	17.266	17.389

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR , helyi adatszolgáltatás

Megjegyzés: A 2022. évi adatok a szeptemberi 1-jei állapotot mutatják.

A 18 év alattiak korcsoportos megoszlása (fő):

Korcsoport	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
0-3 éves	729	741	709	706	551	746	823	720	727
4-6 éves	593	567	582	612	592	626	632	682	452
7-14 éves	1.434	1.489	1.523	1.566	1.616	1.633	1.615	1.820	2.042
15-18 éves	700	654	640	654	693	719	765	770	626
Összesen	3.446	3.451	3.454	3.538	3.452	3724	3.835	3.992	3.847

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, helyi adatszolgáltatás

Megjegyzés: A 2022. évi adatok a szeptemberi állapotot mutatják.

Az öregedési index mutatói:

év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%) Pécel	Öregedési index (%) Országos átlag
2001.	2.273	2.241	101,4%	91,3%
2008.	1.971	2.782	70,8%	107,6%
2009.	2.019	2.867	70,4%	109,9%
2010.	2.057	2.634	78,1%	112,6%
2011.	2.100	2.656	79,1%	114,7%
2012.	2.147	2.685	80,0%	116,4%
2013.	2.207	2.651	83,3%	118,9%
2014.	2.263	2.756	82,1%	121,5%
2015.	2.325	2.797	83,1%	123,6%
2016.	2.357	2.814	83,8%	126,1%
2017.	2.440	2.884	84,6%	128,5%
2018.	2.421	2.825	85,7%	130,2%
2019.	2.597	3.005	86,4%	132,9%
2020.	2.645	3.070	86,2%	136,6%
2021.	2632	3.222	81,7%	141,1%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Megjegyzés: A 2022. évi adatok a szeptember 1-jei állapotot mutatják.

A szociális ellátások iránti szükségleteket befolyásoló tényezők közé sorolható a népesség száma és összetétele, illetve ezek változása.

A koncepció egyik kiemelt célcsoportja az időskorúak. Az idős embereknek speciális szükségleteik vannak. Romlik az egészségük, nehezebben mozognak. Megszűnnek korábbi

begyakorolt feladataik, csökkennek tennivalóik. Az idős emberek jellemzően kiszakadnak korábbi közösségeikből, így sokszor a feleslegessé válás érzete alakul ki bennük. Elmagányosodnak, mert lassan elhalnak mellőlük szeretteik, kortársaik. A munkaképesség-csökkenéssel a megélhetés anyagi feltételei is romlanak. Mindez kiszolgáltatott helyzetbe hozza az idős embereket.

Az időskorban előforduló krízishelyzetek leggyakoribb okai a nyugdíjazás, a társ, a hozzátartozó elvesztése, az önálló életvitel feladása (pl.: bentlakásos intézményi elhelyezés), súlyos betegség kialakulása. Az idősödő magyar társadalom új kihívásokat teremt a szociális ellátás és a foglalkoztatás területén.

A hagyományos családmodellek, a többgenerációs együttélések felbomlása és a társadalmi szolidaritás visszaszorulása miatt az idős korosztály egyre inkább külső segítségre lesz utalva. Egzisztenciális problémáik és napi életvezetésük egyedüli megoldását sok esetben csak az intézményi ellátási formák igénybevétele jelentheti, mely jelentős kihívás elé állítja a szociális ellátórendszert. Az intézményekben jellemzően várólista van, de a napi térítési díjak megfizetése is problémát jelenthet az érintettek, illetve családtagjaik számára.

Az idős népesség bizonyos csoportjainál fokozottabb a szegénység kockázata is. A nyugdíjasok között egyre több az egyszemélyes háztartások aránya. Ezen egyszemélyes háztartások nagyobb részét az alacsony jövedelemmel rendelkező özvegy nők alkotják. A 65 év felettiek mintegy kétharmada nő.

Pécelen az öregedési index az országos átlagnál (2020-ban 136,6 %, 2021-ben 141,1% a KSH adatai szerint) valamelyest kedvezőbb képet mutat. Szerencsére a 2001. évhez képest megváltozott a tendencia, köszönhetően annak, hogy az új betelepülők főként a város újjépítésű családi házas, tágas, zöldterületű kisvárosi hangulatú részébe költöző, ott építkező családok vagy családot tervező fiatalok.

A 2008. évben bekövetkezett gazdasági válság hosszú távú negatív hatásaként, a növekvő közterhek, a munkanélküliség, a lakáscélú hiteltörlesztő részletek drasztikus megemelkedése miatt egyre több olyan ember is fizetési nehézségekbe ütközött, aki korábban rendszeres számlafizető volt.

Az elmúlt években a munkanélküliség városunkban csökkenő tendenciát mutat, a tartósan munkanélküliek ellátása azonban továbbra is külön intézkedést igényel a szociális ellátórendszertől.

Általánosságban megállapítható, hogy a pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja.

Munkanélküliségi adatok:

	Álláskeresői ellátásban részesülők száma (fő)	Járadékra jogosult, regisztrált munkanélküliek száma (fő)	Nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (fő)	180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők száma (fő)
2021	84	32	158	14	82
2020	97	37	220	18	99
2019.	24	46	161	24	42

2018.	32	34	180	33	55
2017.	38	37	227	48	88
2016.	35	46	302	52	112
2015.	30	40	317	60	97
2014.	22	52	309	46	76
2013.	16	48	325	82	96
2012.	13	140	394	61	84
2011.	56	149	387	42	63
2010.	43	158	348	25	50
2009.	32	137	261	22	36
2008.	29	107	196	16	25
2007.	20	97	192	12	23
2006.	16	119	196	17	15

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Javuló tendenciát mutat jelenleg Pécelen a hajléktalanság kérdése. Nyilvántartásunk szerint jelenleg nincs nyilvántartott, éjszakai szállással nem rendelkező hajléktalan személy a városban. Vannak hajléktalan életmódot folytató személyek, ők rendszerint a vasútállomás környékén és a városközpontban tartózkodnak.

2016. év eleje óta – szükség esetén – a „Kijárat” Egyesület végzi a hajléktalan ellátást. A hajléktalan ellátásban emellett a Péceli Család- és Gyermekjóléti Szolgálat is évek óta aktívan részt vesz, segíti őket élelmiszerrel, ruhával, takaróval, illetve tanácsadással, segítőbeszélgetéssel, kérésre bonyolítják levelezésüket, hivatalos ügyintézésüket, fellebbezéseiket. Gyakran intézkednek elveszett irataik pótlásában, orvosi vizsgálataikra eljutasukat elősegítik, hajléktalan szállóra kerülésüket intézik, ez utóbbinak köszönhető, hogy jelenleg minden, korábban Pécelen élő hajléktalan személy elhelyezésre került.

Önkormányzatunk jogszabályi kötelezettsége, hogy 10.000 fős állandó lakosságszám felett hajléktalanok nappali melegedőjét működtessen, melynek létrehozását és működtetését kistérségi társulás keretében látnánk megoldhatónak.

Az egyes szolgáltatások iránti igények célcsoportjai:

- gyermeküket egyedül nevelők, akik egy jövedelemből vagy szociális ellátásból tartják fenn családjukat,
- nagycsaládosok, ahol az egy főre jutó jövedelem alacsony, szülők kereső tevékenysége esetén is,
- aktív korú álláskereső,
- időskorúak, kiemelt célcsoportként az egyedül élők,
- deviáns személyek és családtagjaik,
- fogyatékkal élők, tartós betegségben szenvedők, akik speciális élethelyzetük miatt speciális ellátásokat igényelnek és az őket segítő hozzátartozók,
- veszélyeztetett, alapellátásba-, védelembe vett gyermekek
- jövedelem nélkül élők, alacsony jövedelemmel rendelkezők.

Pécel városában a szociálpolitika feladata többek között, hogy megelőzze az egyén társadalmi perifériára való sodródását. Fontos meghatározni a helyi szociálpolitika célcsoportjait. A helyes meghatározás lehetőséget biztosít az ellátás tartalmi irányainak pontos meghatározásához, a helyi szükségleteknek megfelelő tartalmú ellátások megszervezéséhez.

A család életminőségének javítása nemcsak szociális ágazat feladata, hanem egészségügyi, lakásügyi, esélyegyenlőségi, településfejlesztési, a közművelődési, a sport, a kultúra, a köznevelési területeké is. Ez rendszerszemléletet feltételez, melynek eredménye a szolgáltatásokat igénybe vevők több szálon futó gondozása.

3. Jogszabályi háttér

3.1. Magyarország Alaptörvénye XIX. cikke a következőképpen rendelkezik:

(1) Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegyiség, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.

(2) Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.

(3) Törvény a szociális intézkedések jellegét és mértékét a szociális intézkedést igénybe vevő személynek a közösség számára hasznos tevékenységéhez igazodóan is megállapíthatja.

3.2. A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 13. § (1) bekezdésének 8. és 8a. pontja helyi önkormányzati feladatként határozza meg a gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások, továbbá a szociális szolgáltatások és ellátások, valamint a települési támogatás biztosítását.

3.3. Az Szt. célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.

Az Szt. 56. § (1) bekezdése alapján a szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. Az Szt. 86. §-a határozza meg azon ellátásokat, melyeket az önkormányzatoknak kötelezően biztosítani kell.

Az Szt. az intézményi gondoskodás megszervezésére a települési önkormányzatokat – a lakosságszám függvényében – differenciált módon kötelezi, bár a személyes gondoskodás körében kötelezően ellátandó feladatok köre a lakosság számától függ, de minden önkormányzatnak gondoskodnia kell az alapellátásról és a szakosított ellátásokhoz való hozzájárulásról.

A szociális szolgáltatások rendszere folyamatos változásokon megy át. Változnak azok a feladatok, melyeket az Szt. a települési önkormányzatok számára kötelezően előír. Az elmúlt évek módosításai elsősorban a szociális szolgáltatások és támogatások célzottabbá tételét szolgálták.

Az Szt. 90. § (4) bekezdése szerint a szociális szolgáltatást a helyi önkormányzat, az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv, illetve a társulás más helyi önkormányzatokkal vagy társulással kötött megállapodás útján is biztosíthatja.

Az Szt. 91. § (1) bekezdése alapján a helyi önkormányzat ellátási kötelezettségének a szociális szolgáltatást nyújtó

- a) szolgáltató, intézmény fenntartásával, vagy
- b) szolgáltatót, intézményt fenntartó önkormányzati társulásban történő részvétellel, vagy
- c) szolgáltatót, intézményt működtető fenntartóval létrejött – a szociális szolgáltatás nyújtásának a helyi önkormányzattól vagy társulástól történő átvállalásáról szóló – 90. § (4) bekezdése szerinti megállapodás, illetve ellátási szerződés megkötésével tehet eleget.

3.4. - 3.7. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.), valamint a végrehajtására kiadott, a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelezettségek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

Az SzCsM rendelet az Szt. 132. § (2) bekezdésének b) és c) pontjában kapott felhatalmazás alapján szabályozza a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet pedig a Gyvt. 162. § (2) bekezdésének a)-b) pontjában kapott felhatalmazás alapján a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatait és működésük feltételeit.

3.8. - 3.9. A Gyvt. 29. § (1) bekezdésének felhatalmazása alapján a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokat és az azok igénybevételeért fizetendő térítési díjakat Pécel Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az önkormányzat intézményeiben alkalmazandó étkezési térítési díjak, valamint az étkezés és a házi segítségnyújtás térítési díjának megállapításáról szóló 13/2008. (V.30.) számú rendeletében, valamint a szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 8/2015. (II.27.) önkormányzati rendeletében (a továbbiakban: szociális rendelet) szabályozta. Az Szt. 92. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások formái a szociális rendeletben kerültek meghatározásra.

3.10. - 3.13. A szociális szolgáltatások területén kiemelő fontosságú előírásokat tartalmaz a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII.17.) Korm. rendelet, a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII.4.) SzCSM rendelet, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet, valamint a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII.26.) Korm. rendelet.

A közigazgatási rendszer átalakítása nem kerülte el a szociális ellátások rendszerét sem. A normatív ellátások egy részének megállapítása (egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, időskorúak járadéka, alanyi jogon megállapítható ápolási díj, alanyi és normatív közgyógyellátás) 2013. január 1-jei hatállyal átkerült az újonnan felállított kormányhivatalok járási hivatalaihoz.

A járáások működésével jelentősen csökkent az önkormányzati kötelező feladatok köre. Napjainkban is folyamatban van a feladatok állam-megye-település közötti újraosztása. Az önkormányzati rendszer karcsúsítása pénzügyi és hatásköri szempontból 2013-at követően is továbbfolytatódott, ahogy az egyes közszolgáltatási területek, ágazatok reformja, átalakítása is zajlik.

Jellemző a csökkenő mozgástér az önkormányzatok oldalán.

3.14. - 3.15. 2013. november 15-én lépett hatályba az egyes törvényeknek a szociális és gyermekvédelmi ellátások országos nyilvántartásával összefüggő módosításáról szóló 2013. CLVIII. törvény, valamint a szociális és gyermekvédelmi ellátások országos nyilvántartásáról szóló 392/2013. (XI.12.) Korm. rendelet, amely többek között rendelkezik a pénzbeli és természetbeni ellátások országos nyilvántartási rendszerének (a továbbiakban: PTR) létrehozásáról, mely mind a járási hivatal, mind az önkormányzat által biztosított ellátások adatait tartalmazza.

A rendszert ügyfélkapu belépési jogosultsággal lehet elérni. A PTR elérése a Péceli Polgármesteri Hivatal igazgatási irodavezetője, valamint a szociális ügyekkel foglalkozó hatósági ügyintézője számára biztosított, és így a jogszabályi előírásnak eleget téve az önkormányzat által nyújtott rendszeres és rendkívüli települési támogatások a helyi számítógépes nyilvántartáson túl ezen rendszerben is rögzítésre kerülnek.

3.16. A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere a Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvény rendelkezéseinek értelmében 2015. március 1. napjával jelentősen átalakult. A jogszabályváltozás jellemzője a segélyezés szűkítése, finanszírozás szempontjából pedig a központi támogatás megszüntetése volt.

2015. március 1-jével az aktív korúak ellátásával, illetve az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti ellátással kapcsolatos feladatok is a kormányhivatalok járási hivatalaihoz kerültek. Megszűnt a korábban a költségvetési támogatásból és önkormányzati saját erőből nyújtott lakásfenntartási támogatás és a méltányossági jogcímen adott közgyógyellátás is. A költségvetési forrásból finanszírozott ellátások megállapítása és folyósítása a kormányhivatalokhoz került.

Az önkormányzat által szociális rászorultság alapján nyújtandó támogatás neve - 2015. március 1. napjától – önkormányzati segély helyett egységesen települési támogatás lett.

Az Szt. a települési önkormányzatok kötelezettségeként határozta meg, hogy 2015. február 28. napjáig alkossák meg helyi szociális rendeleteiket. A megszűnt ellátási formák helyébe, illetve a normatív támogatások mellett az önkormányzatok települési támogatás néven rendszeres, illetve eseti támogatást állapíthatnak meg a saját rendeletükben megállapított előírások szerinti rászorulóknak részére. A saját költségvetésből nyújtott települési támogatások igénylésének, folyósításának, megszüntetésének feltételeit rendeletben kell szabályozni. Az Szt. felhatalmazást adott a települési önkormányzatok részére, hogy a törvényben szabályozott ellátásokat saját költségvetésük terhére kiegészítsék, illetve új ellátásokat állapítsanak meg.

Pécel Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2015. februári rendes ülésén fogadta el a szociális rendeletét.

Az önkormányzat az alábbi szempontok figyelembevételével alkotta meg az új szociális rendeletét:

- az ellátások feltételeit úgy határozta meg, hogy a megszüntetett segélyek miatt hátrányos helyzetbe kerülők ne essenek ki a támogatási rendszerből,
- a szociálisan rászorulóknak továbbra is térítésmentesen vehessék igénybe az egyes szociális,

gyermekjóléti szolgáltatásokat,

- az önkormányzat a szociális ellátások központi támogatásának elvonása ellenére is pénzügyi lehetőségeihez mérten gondoskodni kíván azon polgáraitól, akik jövedelmi, egészségügyi, családi okból vagy életkoruk miatt segítségre szorulnak.

A pénzbeli és természetbeni ellátások biztosításakor kiemelt feladat, hogy a legrászorultabbak jussnak hozzá a támogatásokhoz és a támogatás lehetőleg célzott legyen, elsősorban arra kerüljön felhasználásra, amire tekintettel megállapításra került. A pénzbeli és természetbeni ellátások hatékonyságát az önkormányzat folyamatosan felülvizsgálja. Az adatok elemzését követően, valamint a gyakorlati tapasztalatok figyelembevételével eddig 2 alkalommal került sor a helyi szociális rendelet átfogó, és több alkalommal kisebb módosítására.

Az egyes támogatásokat az önkormányzat a polgármesteri hivatal szociális feladatokat ellátó szervezeti egysége útján (korábban Szociális Iroda, 2015. november 2. napjától Igazgatási Iroda) biztosította és biztosítja.

A szociális feladatokat 2015. évben és 2016 májusáig 2 fő ügyintéző (1 fő felsőfokú ügyintéző, 1 fő középfokú ügyintéző) látta el, 2016 májusától ténylegesen 1 fő felsőfokú ügyintéző látja el.

A szociális terület ügyiratforgalma a főszámmal iktatott ügyirat szerint 2013-ban 1.229 db, 2014. évben 1.056 db, 2015-ben 770 db, 2016-ban 501, 2017-ben 437, 2018-ban 414, 2019-ben 754 db, 2020-ban 487 db, 2021-ben pedig 391 db volt. Az ügyiratforgalom csökkenésének legfontosabb oka a szociális közigazgatásban a járási hivatalok hatáskörének túlsúlya (a feladatok egy részének az önkormányzatoktól a járási hivatalokhoz való átkerülése), de szerepet játszik az önkormányzat mindenkor költségvetésének teherbíróképessége is.

Az Szt. 45. § (3) bekezdése alapján a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére létfenntartási, valamint rendkívüli települési támogatást nyújt. A szociális ellátórendszer 2015. március 1. napján bekövetkezett átalakításával új támogatási formaként került bevezetésre a rendkívüli települési támogatás.

Rendkívüli települési támogatásban részesítettek száma:

Év	Támogatottak száma (fő)	Támogatás összege (Ft)
2015.	76	2.158.000
2016.	78	2.408.500
2017.	79	2.379.500
2018.	71	3.371.000
2019.	79	4.739.000
2020	209	6.841.000
2021	80	5.302.000

Forrás: Péceli Polgármesteri Hivatal, Igazgatási Iroda

Létfenntartási települési támogatásban részesítettek száma:

Év	Támogatottak száma	Támogatás összege
----	--------------------	-------------------

	(fő)	(Ft)
2015.	28	113.000
2016.	24	189.000
2017.	22	188.000
2018.	30	271.000
2019.	54	1.804.500
2020.	55	1.702.000
2021	35	2.471.000

Forrás: Péceli Polgármesteri Hivatal, Igazgatási Iroda

A támogatások egy része, a jogszabályi környezetnek megfelelően már az elmúlt évek során is elsősorban természetbeni formában került megállapításra. Ez leginkább a lakhatással összefüggő támogatásoknál (2015. március 1. napját megelőzően: lakásfenntartási támogatás, ezt követően lakhatási települési támogatás néven) érvényesült szinte maradéktalanul.

2013-ban a megállapított 158 jogosultból 150 fő természetben (ez a jogosultak 95 %-át jelenti), 8 fő pénzbeli támogatásként kapott lakásfenntartási támogatást. 2014-ben a 140 jogosultból 128 fő (91 %) természetben, 12 fő pénzbeli támogatásként kapott lakásfenntartási támogatást. 2015-ben a 108 jogosultból 105-en (ez a jogosultak 96 %-át jelenti) természetbeni formában, azaz az általuk legmegterhelőbbnek ítélt közüzemi díj megfizetéséhez megállapított havi támogatás összege közvetlenül az adott közüzemi szolgáltató felé került utalásra.

Lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma:

Év	Támogatottak száma
2008.	89
2009.	92
2010.	164
2011.	309
2012.	289
2013.	158
2014.	140
2015. 2015. március 1. napjától lakhatási települési támogatás néven, összesen:	108
2016.	52
2017.	38
2018.	31
2019.	31

2020	29
2021	30

Forrás: Péceli Polgármesteri Hivatal, Igazgatási Iroda

Az önkormányzat anyagi lehetőségeit az évről évre változó állami költségvetési szempontok, normatívák, a dinamikusán változó jogszabályok és a lakosság szükségletei, igényei határozzák meg.

A szociális szolgáltatások, ellátások forrásai: állami támogatás (helyi önkormányzatok működési támogatásai), TB alapok – NEAK (Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő) finanszírozás a védőnői szolgáltatás, az iskola-egészségügyi és az orvosi ügyelet feladatainak ellátására, ellátási díjbevételek és természetesen a pályázati források.

4. Pécel Város Önkormányzatának ellátási kötelezettsége

Pécelen az alábbi szociális szolgáltatásokat kell biztosítani:

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- családsegítés
- nappali ellátás:
 - idősek nappali ellátása,
 - 18 éven felüli, fekvőbeteg-gyógyintézeti gyógykezelést nem igénylő pszichiátriai betegek és szenvedélybetegek nappali ellátása,
 - harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek ellátása

A gyermekvédelmi rendszer elemei (pénzbeli és természetbeni ellátások):

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- gyermekétkeztetés
- szünidei gyermekétkeztetés

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások (a Gyvt. szerint):

- gyermekjóléti szolgáltatás
- gyermekek napközbeni ellátása

A személyes gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- védelembe vétel
- ideiglenes hatályú elhelyezés

Hiányzó (jelenleg meg nem valósult) ellátási formák: nappali ellátások

4.1. Az önkormányzat saját intézménye által biztosított ellátási formák

A Péceli Család- és Gyermekjóléti Szolgálat személyi állományának létszámát a Képviselő-testület határozza meg. 2020-2021-ben az engedélyezett létszámkeret 10 fő, ebből minden álláshely betöltött.

Települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálat kizárólag a szorosan a lakóhelyhez, tényleges tartózkodási helyhez kapcsolódó alapvető minimumszolgáltatásokat látja el, a speciális szolgáltatások ellátása a járasszékhelyen működő család- és gyermekjóléti központok feladata lett.

Jelenleg az intézményben a szervezeti és működési szabályzat szerint dolgozó főállású dolgozók: 1 fő intézményvezető, 1 fő intézményvezető-helyettes és családsegítő, 3 fő családsegítő, 1 fő szociális asszisztens, 2,5 fő szociális ápoló-gondozó (házi segítségnyújtás), 0,5 fő szociális ápoló-gondozó (szociális étkeztetés), 1 fő technikai dolgozó.

Az intézmény szakmai feladatokat ellátó 7 dolgozója a jogszabály által előírt szakképesítéssel rendelkezik, 2 dolgozónak folyamatban van a szakképesítés megszerzése.

Évek óta és jelenleg is az intézmény rendelkezésére áll önkéntes alapon egy jogi tanácsadást végző jogász, valamint egy szerződéssel rendelkező pszichológus.

Az intézmény 2119 Pécel, Isaszegi út 3. szám alatti épülete kettő dolgozószobából, egy közösségi helyiségből (ügyfélváró), illetve egy vezetői irodából és egy interjú szobából áll, valamint 3 illemhelyiséggel rendelkezik, amelyből 1 akadálymentesített, továbbá az adományruhák tárolására és szétosztására alkalmas raktárral is rendelkezik.

Az intézmény elhelyezésére szolgáló épület korszerűtlen, nem igazán megfelelő, hiányzik továbbá az alapító okiratában kötelező feladatként szereplő, az idősek nappali ellátását biztosító helyiség, ingatlan, mely miatt e feladat ellátása nem valósul meg.

Az intézmény nyitva tartása és ügyfélfogadási ideje:

Hétfő: 8-18 óráig (kéthetente 16.30-tól jogi tanácsadás, önkéntes alapon, díjazás nélkül)

Kedd: 8-16.30 óráig

Szerda: 8-16.30 óráig

Csütörtök: 8-16.30 óráig 8-14 óráig team-ülés, munkaértekezlet

Péntek: 8-12 óráig adományok osztása (gyermek-felnőtt ruha, cipő)

A családoknak és egyéneknek egyéni esetkezelés keretében nyújtottak támogatást élethelyzetük javítása céljából, mely során a tanácsadás, életvezetési tanácsadás mellett, az esetkezelések között a juttatások is hangsúlyosak voltak.

E szolgáltatás keretein belül egyre nagyobb igény van természetbeni segítségnyújtásra, ruhaadomány osztására, használt háztartási cikkek, bútorok közvetítésére, valamint szolgáltatások közvetítésére (pl. telefonálás, fénymásolás).

4.1.1. Étkeztetés

A nehéz élethelyzetben élők és az idős emberek számára a szociális étkeztetés biztosítása útján lehetőség nyílik a rendszeres ebédszállítás igénybevételére. Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorulóknak a részére kell napi meleg ebédet biztosítani, akik ezt önmaguk vagy eltartottjuk részére tartósan vagy átmeneti jelleggel biztosítani nem képesek, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük vagy hajléktalanságuk miatt. A Péceli Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkanapokon, kétfogásos ebéd kiszállításával biztosítja a napi legalább egyszeri meleg étel igénybevételének lehetőségét. Az ebédet az Önkormányzattal szerződéses jogviszonyban álló közétkeztetési szolgáltató készíti el és szállítja házhoz. Az orvos által előírt diétás étkezés is biztosított a rászorulók számára.

Az étkeztetés igénybevételére jogosító szociális rászorultság feltételeit és az étkeztetésért fizetendő térítési díj mértékét az önkormányzatunk szociális rendelete, a fizetendő térítési díjak összegét Pécel Város Önkormányzatának az önkormányzat intézményeiben alkalmazandó étkezési térítési díjak, valamint az étkezés és a házi segítségnyújtás térítési díjának megállapításáról szóló 13/2008. (V. 30.) számú rendelete (a továbbiakban: az intézményi térítési díjakról szóló rendelet) tartalmazza. Ennek értelmében az étkezési térítési díj a 2018. szeptember 1-jétől hatályos állapot szerint a szociális felnőtt étkezés (szállítással), ebéd díja 635

Ft/nap, a szociális felnőtt étkezés (szállítás nélkül), önkormányzati, hivatali és köznevelésben dolgozók, ebéd díja 630 Ft/nap volt. 2020. december 1-jei hatállyal az intézményi térítési díjakról szóló rendelet – részben a nyersanyagárak emelkedése, részben közétkeztetési szolgáltató-váltás miatt – módosításra került, ennek értelmében a szociális felnőtt étkezés (szállítással), ebéd díja 830 Ft/nap, a szociális felnőtt étkezés (szállítás nélkül), önkormányzati, hivatali és köznevelésben dolgozók, ebéd díja 825 Ft/nap összegre módosul.

Ahhoz, hogy a kiszállítás zökkenőmentes legyen, minden igénylőnek rendelkeznie kell 2 db ételhordóval. Az étkezés díját a helyi rendeletnek megfelelően a Péceli Polgármesteri Hivatal Adó- és Pénzügyi Irodája által kiállított csekken az étkezésben résztvevők maguk fizetik be, postai úton.

A szociális étkeztetésben részesülők személyi adatai 2012. március 1-jétől bekerülnek egy országos TAJ alapú nyilvántartási rendszerbe (KENYSZI), az önkormányzat a normatívát a rendszerben megjelenő étkezők száma alapján kapja.

Szociális étkeztetésben – mint az alábbi táblázatok is mutatják – a 2016. évben átlagosan 35 személy vett részt, jóval kevesebben, mint az előző években. Ez a szám 2020-ra tovább csökkent, jelenleg átlagosan 25 fő. Véleményünk szerint a létszámcsökkenés oka az, hogy több szolgáltató jelent meg a "piacon", akik hasonló áron biztosítják az ebédet. Miután ők nem a gyermekétkeztetésben dolgoznak, nem vonatkoznak rájuk azok a szigorú előírások, ami miatt a szociális étkeztetésben résztvevő emberek íztelennek érzik az ételt, valamint sokan nem nyitottak az egészségesnek mondott új fogásokra.

Az intézményi térítési díjakról szóló rendelet 2018-as módosítása a szociális étkezésért fizetendő díjakat nem érintette, de 2020. december 1-jei hatállyal a fizetendő díjak tovább emelkedtek. Az igénybe vevők jövedelme alapján szinte mindenkinek az önkormányzat vonatkozó rendeletében meghatározott maximális összeget kell fizetni. Jelenleg a szociális étkeztetésben részesülők esetében is olyan összegű étkezési térítési díj került meghatározásra, mely nagyságrendileg hasonló a többi szolgáltató által meghatározottakéhoz, így a rászorulóknak egyre kevesebben tudják igénybe venni az étkeztetést.

Minőségi probléma ritkán fordul elő, mennyiségi viszont annál többször.

2021-ben – noha a nyersanyagárak, rezsiköltségek növekedése indokolta volna – a jogszabályi környezet nem tette lehetővé az étkezési díjak emelését, azonban várható, hogy a következő évben ez is megemelésre kerül, tekintettel arra, hogy átlagosan 40%-os áremelkedés történt az étkeztetést érintő gazdasági szektorban.

A szociális étkeztetésben részesülők létszáma:

év	szociális étkeztetésben részesülők száma
2008.	75
2009.	74
2010.	84
2011.	95
2012.	81

2013.	74
2014.	50
2015.	46
2016.	35
2017.	26
2018.	26
2019.	25
2020.	29
2021.	41

Forrás:(TeIR)|KSH-TSTAR, helyi adatszolgáltatás

A szociális étkeztetésben kiosztott ételadagok száma:

Időszak	2020.	2021.
Adag:	6.693	4858

Forrás: Péceli Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

4.1.2. Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás olyan szociális alapszolgáltatási tevékenység, amelynek során azokat az idős, beteg embereket, akiket a családjuk nem tud napközben ellátni, vagy önmaguk ellátásában segítségre szorulnak, saját otthonukban részesülnek gondozásban. Ebben a szolgáltatásban sokrétű, pontosan meghatározott tevékenységet végeznek a gondozónők és mindig változó létszámmal vesznek részt az igénylők. A házi segítségnyújtás szolgáltatáson belül biztosítjuk ellátottaink számára az alapvető, szakképzettséget nem igénylő szociális segítséget, illetve a tényleges ápolási, gondozási feladatokat jelentő személyi gondozást.

A szociális segítség térítésköteles, illetve az alacsony jövedelemmel rendelkezők számára ingyenes, a személyi gondozás pedig ingyenes. A házi segítségnyújtás nagy segítséget jelent ahhoz, hogy az ellátott a lehető legtovább maradhasson saját lakásában, megszokott környezetében és szakszerű ellátásban legyen része.

A 2014-es évben megkezdődött az átalakítás a házi segítségnyújtás szabályozása terén, amely a gondozási tevékenységek körét, valamint a ponthatár módosításával a jogosultsági feltételeket érintette. A módosítások tovább folytatódnak annak érdekében, hogy a házi segítségnyújtás keretében az igénylő szükséglete alapján célzottabb szolgáltatásnyújtásra kerüljön sor, annak szem előtt tartásával, hogy a szolgáltatásnyújtás biztosítása mellett minél tovább az otthonukban maradhassanak a segítségre szoruló személyek.

2016. január 1-jétől a házi segítségnyújtás szolgáltatáson belül két tevékenységi kör került kialakításra. A szociális segítség, amelyhez az alacsony szükséglet kielégítését szolgáló, szakképzettség nélkül is ellátható tevékenységek tartoznak és a személyi gondozás, amelynek keretében „intenzív” szükségletet kielégítő gondozási tevékenységek és az ápolói kompetenciának megfelelő ápolási feladatok végezhetőek a megfelelő szociális szakképesítés birtokában. A személyi gondozás mellett a szociális gondozó a szociális segítség körébe tartozó tevékenységeket is elvégezheti. A személyi gondozás és a szociális segítség együttesen legfeljebb napi 4 órában nyújtható. 2015. december 31-ig felül kellett vizsgálni a házi segítségnyújtásban

résztvevőket annak megállapítása céljából, hogy az ellátott személy számára a szociális segítség vagy a személyi gondozás indokolt-e. A szociális segítség az egyszerűbb, szakértelmet nem igénylő feladatokat takarja, mint például a takarítás, bevásárlás, míg a személyi gondozás a tényleges ápolási, gondozási feladatokat foglalja magában, melyet csak a jogszabályban meghatározott szakképesítéssel rendelkező dolgozók nyújthatnak. A gondozási szükségletet a továbbiakban is vizsgálni kell, a korábbiakhoz képest azzal a változással, hogy annak megállapítására akkor kerül sor, ha az igénylő számára a szociális segítség vagy a személyi gondozás indokolt.

A szakma egyhangú véleménye szerint a 2016 januárjával hatályba lépő jogszabályváltozás nem kellően előkészített és átgondolt volt. A gondozási szükséglet felmérésénél meghatározott pontszámok túlzottak és éppen a leginkább gondozásra szorulóknak esnek ki a számukra létfontosságú szolgáltatásból.

A gondozási szükséglet vizsgálatával összefüggésben az Szt. új bírság tényállást határozott meg 2016. január 1-jei hatálybalépéssel, amely legfeljebb 200.000 Ft összegű bírság kiszabását helyezi kilátásba, amennyiben az intézményvezető nem a valóságnak megfelelően állapítja meg, hogy az ellátott számára szociális segítség vagy személyi gondozás indokolt-e, vagy nem a valóságnak megfelelően állapította meg a gondozási szükséglet mértékét. Ezt a rendelkezést abban az esetben is alkalmazni kell, ha a gondozási szükséglet vizsgálata 2016. január 1-jét megelőzően történt.

A gondozási szükséglet megítélése tárgyában meghatározott bírságot a szakma eltúlzottnak ítéli meg, mivel a gondozási szükséglet megállapítása nemcsak objektív körülményeken alapul.

A gondozást igénylők számát az alábbi táblázatok mutatják be.

A gondozottak száma 2020. évben havi bontásban:

Hó	01.	02.	03.	04.	05.	06.	07.	08.	09.	10.	11.	12.
Fő	15	20	23	13	18	25	21	19	21	19	22	20

A gondozottak száma 2021. évben havi bontásban:

Hó	01.	02.	03.	04.	05.	06.	07.	08.	09.	10.	11.	12.
Fő	19	21	21	23	22	23	22	23	23	19	18	18

Forrás: Péceli Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

2020-ban ezen szolgáltatásból 1.325.222 Ft gondozási díj bevétele származott az önkormányzatnak, 2021-ben pedig 1.362.500 Ft.

4.1.3. Családsegítés

A családsegítés a szociális vagy mentális problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítséget igénylő személyek, családok számára, a problémákhoz vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. A családsegítés a különböző okok miatt válsághelyzetbe került egyének vagy családok problémamegoldó képességét fejleszti, felvilágosítás, terápiás kezelés vagy csoportos foglalkozások keretében. A családsegítés elősegíti a családon belüli működési zavarok, konfliktusok megoldását. A családsegítők feladata feltérképezni az ellátási területen élő, szociális és mentális problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatni őket a családsegítés céljáról, feladatáról.

A családsegítő szolgáltatás önkéntesen és térítésmentesen vehető igénybe.

A Magyar Élelmiszerbank Egyesülethez (a továbbiakban: Élelmiszerbank) benyújtott sikeres

pályázat eredményeképpen a 2020. évet megelőzően számos alkalommal kaptak élelmiszer segélycsomagot a városunkban élő arra rászorult egyének, gyermekek, családok.

2020. március 31. napján az Élelmiszerbankkal kötött szerződés lejárt. Tájékoztatásuk szerint a partnerszervezeteik körét frissítették, és olyan szervezetekkel is szerettek volna együtt dolgozni, akikkel korábban nem volt lehetőségük, így a Péceli Család- és Gyermejjóléti Szolgálattal a 2020-2022. közötti időszakban nem kötöttek szerződést. Sajnos – különös tekintettel a 2020 tavaszán kezdődő járványhelyzetre – az általuk juttatott élelmiszercsomagok hiánya nagyon megnehezítette a rászorulóknak mindennapos megélhetéséhez való hozzájárulást. Terveink között szerepel 2023-ban újabb szerződés megkötése az Élelmiszerbankkal.

A lakosság által felajánlott ruhaadományokat az intézmény székhelyén raktározzák, szükség esetén tovább adják azoknak, akiknek szükségük van rá. Több esetben ajánlanak fel bútorokat, edényeket, használható háztartási gépeket, amelyeket, mivel helyszükében vannak, közvetlenül juttatják el a rászorulóknak, illetve a raktáraikban átmenetileg raktározzák.

Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás rendszerét 2016. január 1-jétől alapjaiban átalakította. A törvény bevezette a család- és gyermekjóléti központ fogalmát, melyet 2016. január 1-jétől minden járásszékhely település köteles működtetni, lakosságszámtól függetlenül, ellátási területe pedig a járás lakosságára terjed ki. A Gyvt. 40/A. §-a szerint család- és gyermekjóléti központnak minősül az a járásszékhely településen működő családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, amely önálló intézményként, illetve szervezeti és szakmai szempontból önálló intézményegységként működik.

A család- és gyermekjóléti központ az alapszolgáltatásokat nyújtó családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat feladatain túl speciális többletszolgáltatásokat is köteles nyújtani, ellátja például az utcai szociális munka, jogi tanácsadás, pszichológiai segítségnyújtás, családterápia, családi döntéshozó konferencia, kórházi szociális munka, kapcsolattartási ügyelet, készenléti ügyelet, valamint a hatósági tevékenységgel összefüggő feladatokat.

A Gyvt., valamint az Szt. módosítását követően 2016-tól a családsegítés alapszolgáltatás csak gyermekjóléti szolgáltatással integráltan – egy szervezeti és szakmai egységben – működhet. Települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálat, járási szinten a család- és gyermekjóléti központ keretében. A család- és gyermekjóléti szolgáltatás kötelező önkormányzati feladatként jön létre. Az így létrejövő szolgáltatás település szinten elérhető kötelező szolgáltatás lesz, az ellátandó terület nagysága, járás/település szerint differenciált szolgáltatási tartalommal.

Általánosságban az új feladatmegosztás szerint a települési önkormányzatok feladatkörében maradt a lakóhely szintű minimumszolgáltatások, általános segítő feladatok biztosítása. A hatósági feladatokhoz kapcsolódó, gyermekek védelmére irányuló tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása a járásszékhelyek települési önkormányzataihoz kerültek. A járásszékhely településen működő szolgáltató illetékességi területe a hatósági feladatokhoz kapcsolódó szolgáltatások, valamint a speciális szolgáltatások vonatkozásában kiterjed a járást alkotó települések lakosságára.

A szolgáltatások biztosításának szabályai az Szt.-ben és a Gyvt.-ben is változnak.

A polgármesteri hivatalt működtető települési önkormányzat lakosságszámtól függetlenül köteles család- és gyermekjóléti szolgálatot működtetni. A járásszékhely település önkormányzata és a megyei jogú város lakosságszámtól függetlenül köteles család- és gyermekjóléti központot működtetni.

A szolgáltatás megszervezhető önálló vagy integrált formában, ez utóbbi esetben önálló szakmai egységként kell biztosítani a család- és gyermekjóléti szolgáltatást. A Gyvt. 2016. január 1-jétől már nem engedi a gyermekjóléti központ feladatainak egyházi fenntartóval és

nem állami fenntartóval kötött ellátási szerződés útján történő biztosítását, ezért erre a feladatellátás megszervezésekor figyelemmel kell lenni. Ugyanakkor továbbra is lehetséges a más települési önkormányzattal kötött ellátási szerződés vagy társulás útján történő feladatellátás mind a szolgálat, mind a központ feladatai vonatkozásában.

A települési önkormányzatoknak az átalakítással kapcsolatban 2015. október 31-éig felül kellett vizsgálniuk a családsegítés, illetve a gyermekjóléti szolgáltatási feladatok ellátásának módját, szervezeti kereteit és az e feladatok biztosítására kötött ellátási szerződést. Az önkormányzatoknak 2015. november 30-áig kellett döntenük a feladatellátás új rendelkezéseknek megfelelő biztosítása módjáról.

Pécel Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2015. november 26-án tartott rendes ülésén felülvizsgálta a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatási feladatok ellátásának módját, és döntött arról, hogy a jogszabályi változásoknak megfelelően szükséges a feladatokat ellátó Péceli Család- és Gyermekjóléti Szolgálat alapító okiratának módosítása, valamint új szakmai program (melynek részét képezi a szervezeti és működési szabályzat) elfogadása.

A Képviselő-testület a 16/2016. (I. 28.) Kt. határozatával elfogadta a Péceli Család- és Gyermekjóléti Szolgálat módosított alapító okiratát, majd az 58/2016. (II. 25.) Kt. határozatával elfogadta a Péceli Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai programját.

A Pest Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya (a továbbiakban: Kormányhivatal) rendszeresen végzi a Péceli Család- és Gyermekjóléti Szolgálat ellenőrzését. Az ellenőrzések mind a fenntartó, mind az intézmény kötelezettségére kiterjednek. Fentiek értelmében több alkalommal, legutóbb a 2021-es évben került sor a szakmai program és a szakmai program mellékletét képező szervezeti és működési szabályzat átfogó módosítására, és a 80/2021. (IV. 1.) határozattal (polgármesteri döntés) elfogadásra került a Péceli Család- és Gyermekjóléti Szolgálat módosított szakmai programja, valamint a szakmai program mellékletét képező szervezeti és működési szabályzata.

2022. július 6. napján a Kormányhivatal ismét hatósági ellenőrzést tartott a Péceli Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál, amelynek során mind a fenntartó önkormányzat, mind az intézmény részéről hiányosságokat talált. Ennek eredményeképpen jelenleg folyamatban van az intézmény szervezeti és működési szabályzatának módosítása, a szociális rendeletet pedig már módosította a Képviselő-testület, a Kormányhivatal kérésének megfelelően.

4.1.4. Idősek nappali ellátása (idősek klubja)

Az idősek klubja az egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek részére biztosított lehetőség a nappali tartózkodásra, társas kapcsolatok, valamint az alapvető higiénés szükségletek kielégítésére, napközbeni étkezés igénybevétele.

Az elmúlt években a szolgáltatás előkészítése érdekében elkészült az idősek nappali ellátásának költségvetési tervezete, a feladat ellátásához szükséges felszerelések, eszközök részben beszerzésre kerültek, a feladatellátás megvalósításának akadálya főként a szükséges épület hiánya.

4.1.5. Család- és gyermekjóléti szolgálat

A Gyvt. szabályozza a gyermekvédelem területén működő szolgáltatások, és a hatóság munkáját, együttműködését, továbbá meghatározza az alapelveket. A jogszabály a gyermeki jogok között nevesíti azt, hogy a gyermeknek joga van ahhoz, hogy a védelme érdekében eljáró szakemberek – különösen a gyermek bántalmazásának felismerése és megszüntetése érdekében – egységes elvek és módszertan alkalmazásával járjanak el.

A család- és gyermekjóléti szolgálat feladata:

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való, tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint számára a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutás szervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése,
- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében iskolai szociális munkát biztosít, a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával elősegíti a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,
- hatósági intézkedések, egyéb ellátások igénybevételének kezdeményezése, megtétele.

A korábbi évekhez hasonlóan 2020-ban és 2021-ben is megszervezésre került Pécel városában a „Legyél Te is Angyalka!” rendezvény, melynek keretén belül több száz gyermek részesült, fejenként 8.000 Ft értékű karácsonyi ajándékban. Az ajándékokat a gyermekek kérték, tehát teljes mértékben az ő kívánságaik voltak a középpontban.

A Pest Megyei Gyermekek- és Ifjúsági Alapítvány szervezésében, valamint a Pest Megyei Területi Szakszolgálat felajánlása által évek óta részesülhetnek a gyermekek ingyenes állatkerti kirándulásban, illetve rendszeres felajánlások érkeznek cirkuszi, illetve színházlátogatási lehetőségekre, melyekkel az érintett rászoruló családok örömmel élnek.

2018-ban és 2019-ben is több alkalommal volt lehetőség kirándulásokon, illetve interaktív közösségi játékokban részt venni. Két alkalommal 20-22 gyermek jutott el a Fővárosi Állat és Növénykertbe, augusztusban két turnusban táborozhatott 8-12 fő gyermek Zamárdiban, és 12 gyermek a Péceli Biblia Szövetség ingyenes táborában. A rászoruló gyermekekkel színházlátogatásokra, valamint Pécelen fellépő vándorcirkusz előadásra is többször sikerült eljutni.

2020-ban és 2021-ben a járványhelyzetre tekintettel a napközis táborok, színházak, közösségi programok – az egészségügyi óvintézkedések betartására tekintettel – nem igazán kerülhettek megszervezésre.

A család- és gyermekjóléti szolgálat kiemelten fontos feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése. Tagjait a vonatkozó jogszabály határozza meg, összefogva minden olyan szervezetet, intézményt, hatóságot, akik gyermekekkel, családokkal kapcsolatba kerülhetnek. Az észlelő-jelzőrendszer tagjai: az egészségügyi szolgáltatókat nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos, a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ, a köznevelési intézmények, a rendőrség, az ügyészség, a bíróság, a pártfogó felügyelői szolgálat, az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek, a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása, az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek, a munkaügyi hatóság.

A jelzőrendszeri tagoknak kötelező együttműködniük, egymást tájékoztatniuk, közösen fellépniük preventív és beavatkozó jelleggel egyaránt. A szolgálat feladata a rendszer koordinálása, működtetése, a gyermekekkel kapcsolatban álló szervezetek, személyek, intézmények bevonásával. A jelzőrendszer tagjai veszélyeztetettség észlelésekor jelzéssel élnék a szolgálat felé a családgondozás megkezdése érdekében. A jelzőrendszer hatékony működése kulcsfontosságú a problémák korai észlelésében és a krízisállapotok megszüntetésében. A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan az emberi erőforrások minisztere által jóváhagyott protokoll. A jelzőrendszer tagjainak ezen útmutatóban foglaltak alapján kell eljárniuk, együttműködniük a gyermek bántalmazása, elhanyagolása esetén.

A jelzőrendszer által küldött jelzések száma (eset)	2020.	2021.
Egészségügyi szolgáltatók (ebből védőnői)	25 20	48 29
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálat	35	37
Kisgyermek napközbeni ellátását nyújtók	28	32
Átmeneti gondozást biztosítók	6	7
Köznevelési intézmények	48	57
Rendőrség	5	9
Ügyészség, bíróság	0	2
Társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok	0	0
Állampolgárok	18	9
Önkormányzat, jegyző, gyámhivatal	42	31
Összesen:	207	261

Forrás: Péceli Család- és Gyermejjóléti Szolgálat

A gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez, továbbá a családjából kiemelt gyermek vér szerinti családjába történő visszagondozásához és az ezzel kapcsolatos utógondozáshoz. Hozzájárul a gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének feltárásához és a gyermek szocializációs hátrányának csökkentésével annak leküzdéséhez.

A gyermekjóléti tevékenység számadatai (fő):

	2020.	2021.

alapellátásban gondozott gyermek	183	147
védelembe vettek száma	80	76
szakellátásban élő	22	27

Forrás: Péceli Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

A gyermekekkel való munka során tapasztalható, hogy sokszor a problémás gyermeket problémás szülők veszik körül és a megoldáshoz a komplex családgondozás a kulcs.

Az egyes szociális és gyermekjóléti tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 55/2015. (XI. 30.) EMMI rendelet, mely különválasztotta a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatok és központok feladatait alapellátási- és hatósági feladatokra, az eddigi szakmai tapasztalataink szerint átgondolatlan volt. Nem egyértelmű a feladatok elhatárolása. Hiába került kiadásra 2016 májusában a hivatalos szakmai protokoll, ugyanazokat a családokat, gyermekeket gondozza a központ esetmenedzsere is, valamint az alapellátást biztosító szolgálat családsegítője is. A megnövekedett adminisztrációs teher, valamint a létszámleépítés miatt az előírt havi három találkozás a klienssel, nem minden esetben valósítható meg. A központokban nem alakult ki a végleges esetmenedzserek kinevezése, a kommunikáció a két szolgáltatást nyújtó intézmény között gyakran hiányos. Információvesztés miatt a családlátogatások gyakran duplikálódnak, más esetben nem valósulnak meg.

Több esetben a 2016. január 1-ig a korábban a családsegítő szolgálat által gondozott gyermekekről, családokról a szolgálattól kérnek érdemi információt az együttműködésükről, azokról, akiket 2016. január óta a központnak kellene gondoznia. Nem rendelkeznek ezekről a gyermekekről megfelelő információval, sajnos az idő múlásával már a szolgálat sem (bár nem hivatalosan, de még a szolgálat gondozza őket), ezért ezek a gyermekek, családok gyakran gondozás nélkül maradnak. Probléma továbbá, hogy a védelembe vett gyermekeket és szüleiket berendelik a gödöllői központba, ami egyrészt anyagi terhet jelent a családoknak, valamint rengeteg időt elvesz az oda- és visszautazás.

A jogi és a pszichológiai tanácsadás 2016. január 1-től a központ kötelező feladata, amely óriási hiányként jelentkezik a szolgálatnál, hiszen az ingyenes jogi tanácsra szoruló emberek egyrészt nem tudnak eljutni Gödöllőre, másrészt a központ jogásza, valamint pszichológusa túlterhelt, hiszen több település tartozik hozzájuk. Emiatt jellemzően hosszú várakozási idő után tudja csak fogadni a klienseiket, akik emiatt esetlegesen kicsúsznak a határidőkből, illetve a problémájuk megoldása késedelmet szenved.

4.1.6. Bölcsőde

A Gyvt. 94. § (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzat feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése. A Gyvt. 94. § (3) és (3a) bekezdése szerint az a települési önkormányzat, amelynek területén tízezernél több állandó lakos él, bölcsődét köteles működtetni.

2017. január 1-jétől a gyermekek napközbeni ellátásának formái:

- a) bölcsődei ellátás
- b) mini bölcsőde
- c) munkahelyi bölcsőde
- d) családi bölcsőde

a) Bölcsődei ellátás:

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, amely a gyermekek napközbeni ellátása keretében, a bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint, jogszabályban meghatározott

szakirányú végzettséggel rendelkező személy által, akár több csoportban nyújt szakszerű gondozást és nevelést.

A bölcsőde szervezetenként működhet önálló bölcsődeként, annak tagintézményeként, bölcsődei igazgatóság, illetve egyesített bölcsőde szervezeti formában, annak tagintézményeként, többcélú óvoda-bölcsődeként vagy többcélú, közös igazgatású intézmény önálló szervezeti és szakmai egységeként.

b) Mini bölcsőde

A mini bölcsőde olyan bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, amely a gyermekek napközbeni ellátása keretében, a bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint, jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személy által akár több, a Gyvt. 43. § szerinti bölcsődei intézményhez képest kisebb létszámú csoportban, valamint egyszerűbb személyi, tárgyi és működtetési feltételek mellett nyújt szakszerű gondozást és nevelést.

c) Munkahelyi bölcsőde

A munkahelyi bölcsőde olyan bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatás, amelyet a foglalkoztató, vagy a foglalkoztatóval kötött megállapodás alapján a Gyvt. 5. § s) pontja szerinti fenntartó tart fenn, elsősorban a foglalkoztatónál keresőtevékenységet folytató személyek bölcsődei ellátásának biztosítása. A munkahelyi bölcsődében több csoport is létrehozható.

d) Családi bölcsőde

A családi bölcsőde olyan bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatás, amelyet a szolgáltatás nyújtója a saját otthonában vagy más e célra kialakított helyiségben biztosít. A családi bölcsőde feladatait önálló szolgáltató vagy legalább három – telephelyként működő – családi bölcsődét magába foglaló hálózat biztosítja. Három vagy annál több családi bölcsőde fenntartását hálózatba kell szervezni. A hálózatban biztosítani kell a szolgáltatást nyújtó személyek részére a folyamatos szakmai tanácsadást, valamint a gyermekek igényeihez rugalmasan igazodó szolgáltatást összehangolását.

A bölcsőde a családban nevelkedő, 20 hetet betöltött 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő év augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni azt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket, az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és a védelembe vett gyermeket, akinek szülője vagy más törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával kezdeményezheti:

- védőnő
- háziorvos, gyermekorvos
- szakértői- és rehabilitációs bizottság
- szociális-, illetve családgondozó
- család- és gyermekjóléti szolgálat
- gyámhatóság

A bölcsődei gondozás-nevelés feladata a gyermek testi- és pszichés szükségleteinek kielégítése, a fejlődés elősegítése.

A bölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tart. A bölcsődei ellátás megszűnik a bölcsődei nevelési év végén, ha a gyermek a 3. évét betöltötte, vagy sajátos nevelési igényű gyermek esetén annak az évnek az augusztus 31. napján, amelyben a hatodik életévét betölti, ha a törvényes képviselő írásban az ellátás megszüntetését kéri.

Önkormányzatunk a bölcsődei feladatok ellátását a Péceli Napsugár Bölcsőde (2119 Pécel, Szemere Pál utca 6.) útján valósítja meg.

A bölcsődében az alapító okirat szerinti feltölthető létszám 72 fő. Az intézmény működéséhez a dologi és személyi feltételek rendelkezésre állnak. A 6 bölcsődei csoport működtetését 13 fő (1 fő tartós táppénzen van) kisgyermeknevelő és 3 fő bölcsődei dajka végzi. A bölcsőde vezetését 2021. november 19. napjától jelenleg is megbízott intézményvezető látja el (a többszöri pályáztatás ellenére sem sikerült az intézményvezetői beosztást betölteni), akinek a munkáját 1 fő tanácsadó segíti.

A várólistán lévő gyermekek száma 2018 szeptemberében 4 fő volt, 2019-ben 16, 2020-ban 9, 2021-ben 8 gyermek került várólistára, ebből 2018-ban 1 fő, 2019-ben 4 fő, 2020-ban 1 fő, 2021-ben 4 fő év közben felvételt nyert.

A bölcsőde a fenntartó rendelkezése alapján 5 napos munkarend szerint üzemel hétfőtől-péntekig 6.00 – 18.00 óráig.

A bölcsőde nyári nyitvatartási rendjét a fenntartó hagyja jóvá. A fenntartó a bölcsődei szünet idejére a szülő kérésére gondoskodhat a gyermek intézményi gondozásának megszervezéséről.

4.1.7. A gyermekétkeztetés szabályainak változása

A 2015-ös nyári szociális gyermekétkeztetés keretében önkormányzatunk 54 napon keresztül 120 gyermek étkeztetését pályázta meg és nyerte meg. Ennek szervezésében és lebonyolításában a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Házi Segítségnyújtás intézmény nagy részt vállalt.

A Gyvt. több új rendelkezéssel egészült ki 2016. január 1-től. A Gyvt. 21-21/C. §-ai tartalmazzák a gyermekétkeztetés, az intézményi gyermekétkeztetés, az ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés, valamint a szünidei gyermekétkeztetés szabályait.

A bölcsődében (2017. január 1-jétől a mini bölcsődében) és a köznevelési intézményekben a gyermekétkeztetés biztosítása a települési önkormányzat, az egyházi, nem állami fenntartású intézmény tekintetében a fenntartó feladata. A szakosított szociális ellátást nyújtó és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézménynek is biztosítania kell az étkeztetést az ott elhelyezett gyermekek számára.

A gyermek életkorának megfelelően valamennyi nevelési, tanítási napon étkezést kell biztosítani: a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére a reggeli főétkezést, a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkezést. A gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkezést kell biztosítani. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető. Ettől csak akkor lehet eltérni, ha a szülő (családbafogadó gyám, nevelőszülő, gyermekotthon vezető) másként rendelkezik. Az ingyenes, illetve a kedvezményes gyermekétkeztetésre jogosultak körét a Gyvt. 21/B. §-a határozza meg.

A szünidei gyermekétkeztetés biztosítása a települési önkormányzat kötelező feladata, a jogosult gyermek szülője vagy törvényes képviselőjének kérelmére. Tartalma a déli meleg főétkezés biztosítása. A jogosultak körét a Gyvt. a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek közül a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek tekintetében határozza meg. A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést biztosíthatja további rászoruló gyermekek részére is, különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek számára, szintén ingyenesen.

A szünidei gyermekétkeztetés időtartama a gyermek ellátását, nevelését biztosító intézmények (bölcsőde, óvoda) zárva tartásához, illetve a tanítási szünetekhez igazodik. A nyári szünetben

legalább 43 munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben szünetenként legalább 2 munkanapon, legfeljebb valamennyi munkanapon köteles azt megszervezni a települési önkormányzat. Adott gyermek részére a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban kell biztosítani a szünidei gyermekétkeztetést. Ez a rendelkezés a települési önkormányzat számára jelent feladatot, azonban az egyes gyermekek vonatkozásában – például a gyermek más településen történő táborozása vagy más okból való akadályoztatása esetén – a szünidei gyermekétkeztetés időtartama rövidebb is lehet, mint az önkormányzat által biztosított szünidei gyermekétkeztetés teljes időtartama. A szünidei gyermekétkeztetés keretében, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendeletben foglaltakra figyelemmel a déli meleg főétkezés elsősorban helyben történő elfogyasztásának megszervezéséről szükséges gondoskodni. A gyermekek szabadidejének hasznos eltöltése érdekében - különösen a nyári szünet időtartama alatt - a települési önkormányzat szabadidős programot biztosíthat a gyermekek számára.

Önkormányzatunk fentieknek megfelelően minden tanítási szünetben felméri a szünidei étkezésre jogosultak körét, tájékoztatja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szülőjét, gondviselőjét az ingyenes szünidei gyermekétkeztetés igénybevételének lehetőségéről, és a jelentkezők létszámának ismeretében megszervezi az ingyenes szünidei gyermekétkeztetést.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, nem hátrányos helyzetű gyermekek ingyenes szünidei étkeztetését önkormányzatunk forráshiány miatt nem tudja vállalni.

Szünidei gyermekétkeztetésben részesítettek száma:

	tavaszi szünet	nyári szünet	őszi szünet	téli szünet
2020.	41 fő	27 fő	32 fő	18 fő
2021.	18 fő	9 fő	7 fő	3 fő

Forrás: Péceli Polgármesteri Hivatal, Igazgatási Iroda

4.2. Helyi Esélyegyenlőségi Program

Önkormányzatunk - jogszabályi kötelezettségnek eleget téve - a 211/2013. (VI.27.) Kt. határozatával elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Programban (a továbbiakban: HEP) rögzítette az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat, mellyel érvényesíteni kívánja az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét. A HEP a helyzetelemzésen túl intézkedési terveket tartalmaz, melyek konkrét elmozdulásokat eredményezhetnek az érintett célcsoportok (méllyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők) tekintetében. A dokumentum a több alkalommal is felülvizsgálatra került, 2018-ban Pécel Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 379/2018. (XI. 29.) Kt. határozatával fogadta el Pécel Város Önkormányzatának a 2019-2023-ig tartó időszakra vonatkozó helyi esélyegyenlőségi programját.

4.3. Szociálpolitikai Kerekasztal

Az Szt. 58/B. § (2) bekezdése alapján a 2000 fő feletti lakosságszámú települési önkormányzat helyi szociálpolitikai kerekasztalt hoz létre, különösen a szolgáltatástervezési koncepcióban meghatározott feladatok megvalósulásának, végrehajtásának folyamatos figyelemmel kísérésére.

A helyi szociálpolitikai kerekasztal évente egy alkalommal tart ülést. A szociálpolitikai kerekasztal működésének rendjét és tagjait a szociális rendelet 26. § (2) bekezdése határozza meg alábbiak szerint:

Tagjai:

– a polgármester,

- a szociális területért felelős alpolgármester,
- a Képviselő-testület szociális ügyekkel foglalkozó bizottságának elnöke és tagjai,
- a Hivatal szociális igazgatási feladatokat ellátó szervezeti egységének vezetője,
- a Családsegítő vezetője,
- a védőnők képviselője
- a Pécel város területén működő szociális intézmények vezetői,
- a nemzetiségi önkormányzat delegáltja
- szociális és egészségügyi területen működő péceli civil szervezetek képviselői.

A helyi szociálpolitikai kerekasztal minden évben egyszer ülésezik, melynek során ismertetésre és megtárgyalásra kerülnek a szociális területet érintő főbb jogszabályváltozások, helyi változások, aktuális események, eredmények és az esetleges problémák. 2020-ban és 2021-ben a tömeges megbetegedést okozó SARS-CoV-2 koronavírus világjárvány, valamint az annak következményeként 2020 márciusában, majd 2020 novemberében kihirdetett veszélyhelyzetre tekintettel a – személyes találkozások csökkentése érdekében – a szociálpolitikai kerekasztal nem ülésezett.

III. JÖVŐBENI FELADATOK MEGHATÁROZÁSA

A szolgáltatástervezési koncepció 2022. évi felülvizsgálata során ismertettük a 2020. évi felülvizsgálat utáni, a koncepció tárgyát érintő adatokat, elemeztük azok összefüggéseit, következményeit, átvezettük az elmúlt években bekövetkezett jogszabályváltozásokat. Megállapítható, hogy a célok, alapelvek gyakorlatilag változatlanok maradtak, fő feladat e területen a szolgáltatások színvonalának megőrzése, a pályázati lehetőségek minél kedvezőbb kihasználásával a szolgáltatások színvonalának fejlesztése, új szolgáltatások megszervezése (pl. jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, Élelmiszerbankkal kötött megállapodás újrakötése, nappali ellátások) bevezetése, a meglévő alapszolgáltatások fenntartása, a megjelenő új igények kielégítése.

Kiemelt feladatnak tekinthető a meglévő intézményrendszer gazdaságos működtetése, a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása, a társadalmi előítéletek csökkentése. A szegénység mélyülésének, szélsőséges formái megjelenésének megelőzése érdekében az önkormányzatnak minden rendelkezésre álló eszközt igénybe kell vennie.

Kiemelt feladat a vonatkozó önkormányzati rendelet folyamatos harmonizálása a változó jogszabályi környezethez és a helyi társadalmi szükségletekhez.

A feladatok között továbbra is prioritást élvez a jogszabályokban meghatározott, jelenleg hiányzó nappali ellátások megvalósítása. Az idősök nappali ellátása főként a feladat ellátásához szükséges és alkalmas épület hiányában továbbra sem tud megvalósulni.

A 2020-as és 2021-es évet egyértelműen a tömeges megbetegedést okozó SARS-CoV-2 koronavírus világjárvány, valamint az annak következményeként 2020 márciusában, majd 2020 novemberében kihirdetett veszélyhelyzet határozta meg. Emberek százai veszítették el átmenetileg vagy véglegesen munkájukat, veszélybe került a mindennapi megélhetésük, létfenntartásuk. Átmeneti segítséget jelentett ezeknek az embereknek az önkormányzat által nyújtott egyszeri támogatás, de hosszú távon az önkormányzat sem tudta finanszírozni ezeknek az embereknek a megélhetését. A járvány mai napig hatással van az egészségügyre, sajnos sokszor az egyébként orvosi ellátásra, kezelésre szoruló betegek sem jutnak el a leterhelt, vagy éppen szakszemélyzet nélkül működő orvosi rendelőkbe, kórházakba. Éppen ezért fokozottan fontos szerepe van a jelzőrendszernek, hogy a létfenntartásukat vagy egészségi állapotukat tekintve veszélyben lévők a szociális ágazat látóterébe kerüljenek és problémáikra átmeneti vagy tartós megoldást kapjanak.

A szociális ágazat tevékenysége, célja tehát szorosan kapcsolódik más területek, ágazatok tevékenységéhez. A gyakorlatban problémát jelent, ha a rászorulóknak nem kerülnek megfelelő időben a szociális ellátórendszer látószögébe. Ezen a területen a legfontosabb működő rendszerünk a jelzőrendszer, mely a család- és gyermekjóléti szolgálatnál tölt be fontos szerepet. Ezt a jól működő rendszert a jelenlegi formájában fenn kell tartani, és a továbbiakban is minden lehetséges eszközzel támogatni szükséges az önkormányzat részéről is.

Horváth Tibor
polgármester

Oláh János
jegyző

Elfogadva Pécel Város Önkormányzatának Képviselő-testülete .../ 2022. (...) Kt.
határozatával.